Należytość pocztowa uiszczona ryczałtem

Łódzki Głos Obywatelski

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM WŁAŚCICIELI REALNOŚCI I STANU ŚREDNIEGO

Cena prenumeraty wraz z przesyłką pocztową 2 złote kwartalnie. Pojedyńczy numer 40 groszy

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Łódź, ulica Piotrkowska 46, telefon 116-17.

Konto czekowe w P. K. O. Nr. 66.220

Wychodzi 2 razy na miesiąc. Ogłoszenia. Wiersz mm jednołamowy 20 gr. w tekście 40 gr. Kolumna ogł. zawiera 4 szpalty

№ 8 (58) ŁÓDŹ, LIPIEC 1933 R. ROK V

Konsolidacja własności nieruchomej.

Z pośród całego szeregu różnorodnych przyczyn upośledzenia własności nieruchomej miejskiej, jedną może z najważniejszych jest brak spoistej, energicznej i czujnej organizacji.

Znikoma wprost w stosunku do ogólnej cyfry liczba właścicieli nieruchomości zrzeszonych, stała się powodem niemożliwości zrealizowania czasami nader istotnych postulatów miejskiej własności nieruchomej, które przy intensywniejszej i bardziej solidarnej obronie mogłyby być przeprowadzone, osłabiając przynajmniej częściowo kryzys, który wszechwładnie panuje wśród tego wielkiego odłamu mieszczaństwa polskiego.

Lecz nawet i ta znikoma ilość stowarzyszeń, która istnieje, nie może w pełni wykonać swych zadań z powodu braku ściślejszego kontaktu z władzami państwowemi. Tylko te ostatnie, jako stojące ponad zaściankowemi interesami poszczególnych partyj i partyjek, mogą skutecznie przeciwstawić się demagogicznym dążeniom lokatorskim do zniszczenia własności nieruchomej, wbrew żywotnym interesom zarówno Państwa jako całości, jak i nawet interesom samych lokatorów, rozważanych li tylko z punktu widzenia przyszłości i to nawet niedalekiej. Tylko brak kontaktu między czynnikami państwowemi a zrzeszeniami własności nieruchomej, który powodował częstokroć niedostateczne uświadomienie władz rządowych o prawdziwym stanie rzeczy w tej dziedzinie, może wytłumaczyć niektóre szkodliwe posunięcia prawne, fiskalne i in.

Zrozumienie tej sytuacji staje się coraz bardziej powszechne i w konsekwencji szereg stowarzyszeń właścicieli nieruchomości utworzyło Centralę Stowarzyszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce. Naczelnym celem tej Centrali jest właśnie spoiste zorganizowanie właścicieli nieruchomości, a to w stałym kontakcie z czynnikami państwowemi i państwowo-twórczemi, dla obrony tej grupy gospodarczej przed nadmiernemi i niesłusznemi obciążeniami, jednakże zawsze z uwzględnieniem istotnych potrzeb Państwa.

Centralne Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi, które już od szeregu lat posiadało całkowite zrozumienie dla powyższych idej, z radością przyjęło powstanie wzmiankowanej centrali i do niej, oczywiście, przystąpiło.

W życiu gospodarczem nigdy cudów oczekiwać nie należy, toteż nie łudzimy się, że z minuty na minutę może nastąpić radykalna zmiana w naszej tragicznej wprost sytuacji. Tem niemniej możemy mieć nadzieję, że idąc po linji, która nowej Centrali przyświeca, o ile tylko masa właścicieli nieruchomości, w zrozumieniu swego własnego interesu, wysiłki te pracą, finansowo i moralnie poprze, to powoli ale stale liczyć można na poprawianie się naszej sytuacji pod każdym względem.

Z tą też nadzieją przystępujemy do nowego etapu pracy organizacyjnej.

* * *

Do Zarządu nowej Centrali, na którego czele jako prezes stoi b. minister p. inż. Kazimierz **Tyszka**, wchodzą pp. dr. Aszkenazy, gen. dr. Bałłaban, inż Brokman, p. prezes Bednarski, rejent Dutkiewicz, adw. Gronkiewicz, płk. inż. Godewski, red. Kaczkowski, inż. Król, p. Lewandowski, adw. Preiss, p. Poznański, p. dyr. Prusak, p. Rozumek, b. min. Stesłowicz, dr. Steinberg, dr. Sznajder, p. prezes Sztern, p. Świeca, adw. dr. Westreich, p. Winkler, inż. Zakrzewski i p. Zajde; jako zastępcy pp. inż. Bereszko, red. Friese, b. poseł Helman, p. Lindensztat, inż. Piper, p. Teszner i p. Wierciochowski.

* * *

Na posiedzeniu Zarządu Centrali, które odbyło się w Warszawie w lokalu własnym przy ul. Brackiej 22 w dniu

28 czerwca r. b., poza całym szeregiem spraw organizacyjnych, wysłuchano sprawozdania p. prezesa Tyszki, wiceprezesa Sterna oraz p. dra Westreicha, którzy odbyli szereg konferencyj w ministerstwach Spr. Wewn. i Skarbu oraz w prezydjum Rady Ministrów. Podczas tych konferencyj wymienieni panowie złożyli szereg memorjałów.

Przedstawiciele Władz wyrazili swe zadowolenie z powstania Centrali i zapewnili, że sprawy, dotyczące własności nieruchomej (a w szczególności kwestja wysokości komornego) nie będą załatwiane bez porozumienia się z zainteresowaną stroną.

Pozatem na tem posiedzeniu Zarządu wygłoszono i przedyskutowano szereg referatów, a mianowicie panów inż. Brokmana, adw. Kobrynera, dra Steinberga i p. Tesznera, które ze względu na ich doniosłość postaramy się umieścić w całości w najbliższych numerach naszego pisma.

Główne postulaty memorjałów, złożonych przez delegację Centrali w ministerstwach Spr. Wewn. i Skarbu w kwestji ulg dla właścicieli nieruchomości, obciążonych pożyczkami, są następujące.

W sprawie zaległych rat annuitetowych w Tow. Kred. Miejskich, w Kasach Oszczędności i. t. d.

Zaległości te powstały przeważnie z powodu niepłacenia czynszów przez lokatorów, (bezrobotni, nędza wyjątkowa, kryzys zawodów wolnych i sfer dawniej zamożnych i. t. d.) — należy przeto skonwertować przymusowo te zaległości, a to po myśli rozporządzenia Prezydenta z dnia 27 października 1932 roku Nr. 94 poz. 810. Konwersja winna odpowiadać okresowi pożyczki macierzystej.

Licytacyjna sprzedaż nieruchomości miejskich.

W obecnych czasach zupełnego braku gotówki w obiegu, licytacyjna sprzedaż nieruchomości jest marnotrawstwem majątku narodowego — zupełnem zniszczeniem dłużnika i tegoż rodziny, jakoteż wierzycieli na dalszych hipotekach, tracących w razie licytacyjnej sprzedaży cały swój kapitał.

Posiadamy w Polsce około pół miljona domów, reprezentujących wartość kilkunastu miljardów, z którego żyje około 2 miljony osób (właściciele nieruchomości wraz z rodzinami). W Niemczech z przyczyn powyżej wskazanych odroczono licytacyjną sprzedaż nieruchomości na jeden rok.

Oprocentowanie długów hipotecznie zabezpieczonych.

Oprocentowanie wszystkich długów hipotecznie zabezpieczonych, a więc nietylko długów umownych — należy obniżyć na 6 od sta rocznie.

Z przytoczonych przyczyn prosimy 1) nie obniżać komornego, 2) skonwertować zaległości Tow. Kred. Miejskich, Kas Oszczędności, i t. d. na pożyczki długoterminowe umarzalne w okresie pożyczki macierzystej, 3) odroczyć licytacyjną sprzedaż nieruchomości na okres jednego roku, 4) rozciągnąć obniżkę oprocentowania na wszystkie długi hipoteczne.

Nowy ustrój samorządu terytorjalnego w Polsce.

Zawodowi prezydenci i burmistrze. Skasowanie prezydjów rad miejskich. Ławnicy bez pensji.

Z dniem 13 lipca 1933 roku wchodzi w życie ustawa o ustroju samorządu terytorjalnego, ogłoszona w Nr. 35 Dz. U. R. P. za 1933 r.

Z chwilą wejścia w życie tej ustawy tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy prawne, sprzeczne z jej postanowieniami.

Dla miasta Łodzi na podstawie postanowień art. 38 tej ustawy zostanie przed 13 lipca 1936 r. wydany przez Prezydenta Rzeczypospolitej odrębny statut z mocą ustawy o ustroju miasta.

Statut ten określi: ilość radnych i przewodnictw na posiedzeniach rady miejskiej, sposób ukonstytuowania się i organizacji rady miejskiej, tryb obradowania rady miejskiej i kary regulaminowe, ilość ławników, wiceprezydentów, oraz wymagane na urząd prezydenta i wiceprezydentów kwalifikacje naukowe i zawodowe, zasady zarządu majątkiem miasta, jak również inne sprawy dla miasta ważne, co do których powołana wyżej ustawa nie zawiera wyraźnych postanowień, a co do których rada miejska wystąpi z odpowiednim wnioskiem.

Z chwilą wydania statutu stracą moc obowiązującą wszelkie inne przepisy, nawet powołanej wyżej ustawy, o ile sprzeczne będą z postanowieniami statutu.

Zanim jednak odnośny statut zostanie wydany, obowiązują na terenie miasta Łodzi w całej pełni przepisy przytoczonej ustawy z 23 marca 1933 r., od dnia 13 lipca b. r. poczynając. W myśl art. 115 ust. 3 tych przepisów wybory do rady m. Łodzi będą zarządzone w ciągu 12 miesięcy od dnia 13 lipca 1933 poczynając, już zgodnie z powyższemi przepisami ustrojowemi.

Dla zorjentowania czytelników naszych w zmianach ustrojowych, jakie w dziedzinie samorządu terytorjalnego wprowadza nowa ustawa, uważamy za niezbędne nie ograniczać się w niniejszym artykule jedynie do spraw miasta Łodzi, lecz postaramy się streścić po krótce wszystkie najważniejsze zmiany ustrojowe, wprowadzone powołaną ustawą, obowiązującą w całej Polsce z wyjątkiem województwa Śląskiego.

Organem uchwałodawczym i kontrolującym jest rada miejska; kadencja jej trwa lat 5. Członkowie rady miejskiej noszą nazwę radnych i pochodzą z wyboru. Wybory są powszechne, równe, tajne, bezpośrednie i stosunkowe.

Obszar miast, liczących ponad 5 tysięcy mieszkańców, dzielą Starostwa na odpowiednią ilość okręgów wyborczych i ustalają dla każdego okręgu w zależności od jego mieszkańców ilość mandatów radnych, najmniej mandatów trzy. Okręg wyborczy dzieli się na obwody głosowania.

Radnych wybiera się w głosowaniu imiennem na nazwiska kandydatów, umieszczone na listach należycie zgłoszonych.

Głosowanie odbywa się w niedzielę lub dzień świąteczny. Wyborca ma prawo zamieścić na karcie głosowania pełną liczbę kandydatów, przypadającą na dany okręg, może jednak część lub wszystkie swe głosy przeznaczyć na korzyść jednego i tego samego kandydata. Głosować można tylko na kandydatów z listy, a wyborcy przysługuje tyle głosów, ile radnych wybiera się w danym okręgu wyborczym.

O pierwszeństwie i kolejności wyboru do rady na danej liście w danym okręgu decyduje kolejna względna większość głosów ważnie oddanych w tymże okręgu na kandydatów danej listy.

Zastępcami radnych w poszczególnych okręgach są te osoby z list kandydatów, które w liczbie, odpowiadającej ilości przypadających na nie mandatów, otrzymały z kolei największą ilość głosów.

Jeżeli w ciągu kadencji liczba radnych zmniejszy się o 20 procent, wojewoda może zarządzić wybory uzupełniające, a musi je zarządzić, gdy liczba radnych zmniejszy się o 30 procent.

Szczegółowe przepisy o wyborach głównych i uzupełniających zostaną wydane w rozporządzeniu wykonawczem Min. Spr. Wewn.

Protesty wyborcze rozstrzyga w mieście Łodzi Wojewoda po wysłuchaniu wydziału wojewódzkiego, a w innych miastach Województwa Starosta powiatowy po wysłuchaniu opinji wydziału powiatowego. Na posiedzeniach rady miejskiej przewodniczy burmistrz, bądź prezydent miasta. Odrębnych prezydjów rad miejskich niema.

W miastach do 5 tysięcy mieszkańców jest radnych 12, do 10 tys. mieszk. — 16, do 25 tys. — 24, do 40 tys. — 32, do 60 tys. — 40, do 120 tys. 48, do 180 tys. — 56, do 250 tys. — 64, ponad 250 tys. — 72.

Organem zarządzającym i wykonawczym w mieście jest zarząd miejski.

Na czele zarządu w mieście niewydzielonem stoi **burmistrz**, w mieście wydzielonem **prezydent.**

Członkowie zarządu miejskiego noszą nazwę ławników.

Kadencja zarządu miejskiego trwa lat 5; zawodowi członkowie zarządu miejskiego wybierani są na lat 10.

Członkowie zarządu miejskiego, ustępujący wskutek upływu kadencji, urzędują do chwili ukonstytuowania się organu nowoobranego.

Radnym względnie członkiem zarządu miasta wybrany może być każdy obywatel polski bez różnicy płci, który ukończył 30 lat życia, ma prawo wyborcze czynne i włada językiem polskim w słowie i piśmie.

Prawo wyborcze czynne ma każdy obywatel polski, bez różnicy płci, który ukończył 24 lat życia i przynajmniej od roku mieszka w danem mieście. Warunek jednorocznego zamieszkania nie dotyczy **właściciela lub posiadaczy** znajdujących się w danym mieście nieruchomości, urzędników państw. i komunalnych i t. p.

W miastach wydzielonych mogą być powoływani tylko **zawodowi prezydenci miast.** To samo dotyczy też wiceprezydentów. Zawodowi prezydenci, zawodowi burmistrze i ich zastępcy muszą wykazać się obok ogólnych warunków, wybieralności jeszcze, o ile nie otrzymają dyspensy, dowodem wykształcenia, uprawniającego conajmniej do odbywania studjów w szkołach wyższych (typu akademickiego) oraz conajmniej trzechletnią praktyką w charakterze członka zarządu miasta, lub na samodzielnem stanowisku w administracji samorządowej względnie administracji ogólnej w charakterze urzędnika państwowego I kateg.

Powoływanie **zawodowych burmistrzów i wiceburmistrzów** może nastąpić na podstawie uchwały rady miejskiej, zatwierdzonej przez władzę nadzorczą. Wojewoda przy współudziale wydziału wojewódzkiego może ustanowić obowiązek powołania zawodowego burmistrza w każdem mieście niewydzielonem, jeżeli wymagać tego będzie interes danego miasta.

Wybór zawodowych burmistrzów i wiceburmistrzów podlega zatwierdzeniu Wojewody, a wybór zawodowych prezydentów i wiceprezydentów zatwierdzeniu Ministra Spr. Wewn.

Prezydenta i wiceprezydenta (w mieście Łodzi trzech wiceprezydentów) burmistrza i wiceburmistrza wybierają radni w głosowaniu tajnem większością głosów w ustawowej ich liczbie.

Jeżeli radni zwlekają z wyborem, władza nadzorcza wzkazuje wybór w terminie określonym, a w razie bezskutecznego upływu tego terminu obsadza stanowisko **przez tymczasowego przełożonego.**

Jeżeli władza nadzorcza odmówi zatwierdzenia wyboru Prezydenta, burmistrza lub zastępców, następują nowe wybory, które wymagają zatwierdzeniu bezpośrednio wyższej władzy nadzorczej.

O ile radni w ciągu roku od dnia powołania tymczasowego przełożonego nie dokonali wyboru, lub wybrali kandydata, który nie uzyskał zatwierdzenia, **rada miejska zostaje rozwiązana.** Wybory nowe muszą się odbyć w ciągu następnych 3 miesięcy.

Przełożeni miasta i ich zastępcy składają na ręce władzy zatwierdzającej przysięgę.

Zarząd miasta składa się z ławników, których obowiązkiem jest brać udział w posiedzeniach kolegjum zarządu miasta i w komisjach. W okresie piastowania mandatów mogą być ławnikom przyznane djety za udział w posiedzeniach kolegjum zarządu miasta. Ławników wybierają radni w głosowaniu tajnem i stosunkowem. Ławników może być najmniej 3, a nie więcej jak 10 procent ustawowej liczby radnych.

Kolegjum ławników nosi nazwę **Magistratu.** Zarząd miejski działa pod osobistą odpowiedzialnością jednoosobową poza sprawami, zastrzeżonemi w art. 44 kolegjum.

Kolegjum rozpatruje sprawy gospodarcze, finansowe i majątkowe. Burmistrz i Prezydent oraz ich zastępcy są członkami Magistratu.

Bezpośredni nadzór nad działalnością miast tak wydzielonych jak i niewydzielonych z zakresu administracji rządowej lub działów zespolonych sprawuje Starosta.

Rada miejska względnie zarząd miasta **mogą być rozwiązane** wskutek przekroczenia swej właściwości lub innego naruszenia przepisów, wskutek bezczynności i wskutek tolerowania publicznych wystąpień członków, uwłaczających powadze i zaufaniu do instytucji.

Rozwiązania odnośnie miast niewydzielonych dokonywa Wojewoda po zasięgnięciu opinji wydziału wojewódzkiego, a odnośnie miast wydzielonych Minister Spraw Wewn.

Wybory do rady miejskiej winny w tym wypadku odbyć się nie później jak do 3 miesięcy.

W razie rozwiązania zarządu zakres działania Magistratu przechodzi na Prezydenta względnie burmistrza zawodowego, w przeciwnym razie władza rozwiązująca powołuje tymczasowego przełożonego gminy.

W wypadku stwierdzenia przekroczeń i zaniedbań przy wypełnianiu czynności w zakresie spraw administracji rządowej przez prezydenta miasta lub jego zastępcę, może wojewoda, po zasięgnięciu opinji wydziału wojewódzkiego, nałożyć na wspomnianych kary porządkowe, upomnienia i nagany, a na burmistrza i wiceburmistrza ponadto jeszcze i grzywnę do 100 zł.

Regulator.

Sprawa obniżki komornego.

Wobec rozsiewanych przez szereg poważnych pism codziennych wiadomości, że Rząd zamierza w najbliższym czasie obniżyć czynsz najmu w starych domach, Centrala Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości Miejskich w Polsce (Bracka 22) wyłoniła ze swego grona delegację w osobach b. Ministra Tyszki, prezesa Centralnego Związku Bożysława Sterna i D-ra Westreicha, która interwenjowała w Prezydjum Rady Ministrów i w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Delegacja znalazła należyte zrozumienie dla ciężkiego położenia nieruchomości miejskiej, załamującej się pod brzemieniem ciężarów, połączonych z posiadaniem domów i otrzymała przyrzeczenie, że tak ważny problem nie będzie rozważany bez poprzedniego wysłuchania stron zainteresowanych, i że sprawa ta nie jest aktualna.

W memorjale w sprawie obniżki czynszu komornianego Centrala m. in. wysunęła następujące postulaty:

a) obecny czynsz najmu wynosi zaledwie 58 procent czynszu przedwojennego,

b) lokatorzy i tego zniżonego czynszu nie opłacają: jak wykazuje statystyka, zaległości z tego tytułu wynoszą od 40—60 procent (zależnie od wielkości mieszkań i ich położenia),

c) lokatorom małych mieszkań (1—2 pokojów) przyznano ustawowe moratorjum czynszowe, trwające przeszło 2 lata.

d) ciężar bezpłatnego dostarczenia mieszkań bezrobotnym i. t. d. przerzucono wyłącznie na właścicieli nieruchomości, ponadto nałożono na nich obowiązek płacenia podatków i świadczeń, mimo nieotrzymywania czynszu najmu,

e) dochody z domów nie pokrywają obecnie kosztów remontu, uniemożliwiają płacenie podatków, świadczeń z art. 7 Ustawy o ochronie lokatorów, procentów od długów hipotecznych i t. p.

f) dalsza obniżka czynszów — równałaby się wywłaszczeniu bez odszkodowania.

Towarzystwo Kredytowe m. Łodzi przeciw nadmiernym opłatom za konwersję.

W poprzednim numerze naszego czasopisma zwróciliśmy uwagę na sprawę nadmiernego wynagrodzenia, jakie na mocy obowiązującej taksy przypadłoby na rzecz pisarzy hipotecznych za legalizację podlegających konwersji listów zastawnych Towarzystw Kredytowych. Wynagrodzenie to, jak wskazaliśmy, w samej tylko Łodzi wyniosłoby ok. 150 000 złotych.

Ponieważ suma ta obciążyłaby nadmiernie członków towarzystw kredytowych, władze tych ostatnich wszczęły starania o obniżenie taksy za legalizację konwertowanych obecnie listów zastawnych.

W sprawie tej Towarzystwo Kredytowe m. Łodzi wystosowało do min. Skarbu i Sprawiedliwości memorjał następującej treści:

„Rozporządzeniem Panów Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości z dnia 22 maja 1933 r. (Dz. U. R. P. z dnia 30/V 1933 Nr. 39), w sprawie wykonania konwersji wierzytelności długoterminowych, zabezpieczających listy zastawne i obligacje oraz konwersji tych listów zastawnych i obligacyj, w §§ 11—14 włożony został obowiązek na instytucje wierzycielskie wymienienia objętych konwersją listów zastawnych, pozostających w obiegu, na nowe listy konwersyjne.

W paragrafach powyższych wyłożone są szczegółowe przepisy, dotyczące wymiany listów zastawnych w wewnętrznem postępowaniu instytucji kredytowej, natomiast brak jest informacyj i przepisów, odnoszących się do sformalizowania wymiany w hipotece, a przedewszystkiem do opłat hipotecznych.

Tak wyjątkowa operacja, jak ogólna konwersja wszystkich znajdujących się w obiegu wyżej ponad 5 procent oprocentowanych papierów procentowych w całem Państwie, nie może być pod względem opłat hipotecznych od nowych wymienionych listów zastawnych pozostawiona dowolnej interpretacji pisarzy hipotecznych, lecz musi mieć źródło w specjalnych przepisach ministerjalnych.

Taksa dla pisarzy hipotecznych, ustanowiona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26 z r. 1924) ustanawia opłatę za zalegalizowanie listu zastawnego 1/4 proc. od nominalnej sumy listu. Gdyby zatem opłata ta miała być zastosowana do postanowionej przez Rząd operacji wymiany wszystkich wyżej ponad 5 procent oprocentowanych listów zastawnych, to pochłonęłoby to olbrzymie sumy na rzecz pisarzy hipotecznych, kosztem znajdujących się w ciężkiem położeniu dłużników Towarzystwa Kredytowego, nie mogących płacić rat obowiązkowych od pożyczek i skutkiem tego setkami wystawianych na sprzedaż publiczną z ich zadłużonemi nieruchomościami.

Niewątpliwie nie mogło leżeć w intencjach prawodawcy stosowanie ogólnej taksy dla pisarzy hipotecznych przy ogólnej konwersji listów zastawnych, lecz z pewnemi modyfikacjami na podobieństwo, jak to postanowione zostało w Ustawie z dnia 20 grudnia 1932 roku o obniżeniu oprocentowania i przedłużeniu okresów umorzenia wierzytelności długoterminowych (Dz. Ust. R. P. z dnia 24 grudnia 32 Nr. 115), na której podstawie pisarze hipoteczni wbrew ustawie mają prawo pobierać ryczałtowo za wniosek o dokonanie konwersji pożyczek i wniesienie treści do wykazu hipotecznego oraz o wydanie instytucji wierzycielskiej świadectwa o dokonanych wpisach o konwersji jedynie opłatę stałą w wysokości zł. 10.—

Gdyby powyższa taksa dla pisarzy hipotecznych od legalizacji listów zastawnych, stosowane przy zwykłych codziennych czynnościach, miała być w całej rozciągłości zastosowana do ogólnej konwersji listów zastawnych wyżej oprocentowanych na 5 procentowe, to w jednem tylko Towarzystwie Kredytowem m. Łodzi opłata ta wyniosłaby kapitalną sumę zł. 149 859 gr. 50, licząc po 1/4 procent od nominalnej sumy pozostających w obiegu 8 procentowych listów zastawnych na zł. 59 943 800. Jest to zbyt duże i dotkliwe obciążenie stowarzyszonych instytucji kredytowej, nieodpowiadające włożonej przez wydział hipoteczny w tę operację pracy. A przecież trzeba wziąć pod uwagę, że opłata za legalizację już raz była uiszczona w Wydziale Hipotecznym przy samem wydaniu listów zastawnych na pożyczki, tak, że opłatę konwersyjną, o której tu mowa, należy uważać jako powtórną od tego samego przedmiotu i jako powtórny ciężar dla dłużników Towarzystwa.

Dla ścisłości możnaby tu przytoczyć przepis zawarty w § 15 przepisów wykonawczych z dnia 22 maja 1932 roku, że instytucja wierzycielska, za zezwoleniem Ministra Skarbu miałaby prawo ostemplować 8-we listy zastawne na 5 procentowe, zamiast wydania nowych wymienionych listów zastawnych 5procentowych, co pociągnęłoby za sobą mniejsze koszta, ale Towarzystwo Kredytowe m. Łodzi wychodziło z tej zasady, że listy zastawne ostemplowane musiałyby trwać w obiegu 36 lat i pozatem jeszcze od daty wylosowania do umorzenia tychże listów, papiery te będą jeszcze miały prawo pozostawać w obiegu przez 30 lat aż do ich unieważnienia. Byłoby to zatem coś bardzo niepraktycznego i przez tak długi 66-letni okres czasu nosiłoby niejako charakter tymczasowości, zwłaszcza przy udzielaniu nowych pożyczek w listach zastawnych 5procentowych na blankietach 8procentowych.

Z powyższych zasad Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi ma zaszczyt zwrócić się do Pana Ministra z prośbą:

aby raczył przedmiot opłat hipotecznych za legalizację nowych wymienionych listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi 5procentowych w miejsce pozostających w obiegu, podlegających konwersji 8procentowych, na zasadzie ustawy z dnia 20-go grudnia 1932 roku (Dz. U. R. P. Nr. 115 z r. 1932) wyjaśnić i opłaty te w porównaniu z taksą dla pisarzy hipotecznych z dnia 10 marca 1924 roku radykalnie do minimum obniżyć.

Terror lokatorów.

Terror lokatorów nad właścicielami nieruchomości, którzy przecież nic więcej nie żądają jak zapłacenia prawnie należącego się im czynszu komornianego, nie ustaje i przybiera coraz ostrzejsze formy. Ostatnio prasa stołeczna zanotował znów trzy fakty terroru.

42-letni Stanisław Świderski, monter gazowni warszawskiej, jest właścicielem domu w Starym Chrzanowie, pod Warszawą. Ponieważ lokatorzy zalegli w opłacie komornego za dwa lata, przeto urząd skarbowy położył Świderskiemu areszt na meble w jego mieszkaniu. Zrozpaczony właściciel domu zwrócił się do lokatorów z prośbą o uregulowanie komornego. W odpowiedzi na to lokatorzy pobili gospodarza kamieniami, laskami i t. p. w głowę, twarz i ręce. W obronie napadniętego stanęli sąsiedzi, przewożąc rannego na opatrunek na stację Pogotowia.

Na właściciela domu przy ul. Skórzanej 4, Antoniego Pawierzę, lokatorowie domu zmobilizowali napad za to, że wyeksmitował jakiegoś uporczywie niepłacącego lokatora. Zaskoczony najściem p. P. zatarasował się. Zaagitowani lokatorzy powybijali wówczas w niektórych mieszkaniach domu szyby. W odpowiedzi na to p. P. dobył rewolweru i groźbą strzelania powstrzymał ataki. W porę nadbiegła policja i jednego z przywódców zajścia, Icka Rozemberga zatrzymała.

Kilka dni temu w domu Nr. 71 przy ul. Stawki w Warszawie przeprowadzono eksmisję jednej z lokatorek tegoż domu, niejakiej p. Akermanowej, która zalegała z opłatą komornego za okres przeszło 2-letni.

W obronie eksmitowanej stanęli ci lokatorzy, którzy mają w podobnej wysokości zaległości i którzy stanowią 80 procent wszystkich lokatorów danego domu. Kiedy w trakcie tej eksmisji ukazał się na podwórzu właściciel domu p. Zygmunt Szonert, został on napadnięty z tyłu i uderzony łomem żelaznym w głowę, co spowodowało ranę ciętą ucha i głowy szerokości 2—3 cm.

Do ciężko poranionego gospodarza wezwano lekarza, a policja wszczęła natychmiast dochodzenie, celem schwytania opryszków.

W sprawie Święta Morza.

Na plenarnem posiedzeniu Centrali Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości Miejskich w Polsce, w imieniu wszystkich należących do niej Związków i Stowarzyszeń w dn. 28 czerwca r. b. uchwalone zostały następujące rezolucje:

1. Stwierdzamy, że nierozerwalna łączność polskiej prowincji nadmorskiej Pomorza z Rzecząpospolitą, posiadanie własnych portów, marynarki handlowej i wojennej — jest niezbędnym warunkiem wolności politycznej i gospodarczej Państwa Polskiego,

2. Wyrażamy protest i ostrzegamy opinję publiczną świata całego wobec niemieckiej akcji i propagandy rewizjonistyczno-odwetowej, rozbudzającej w narodzie niemieckim ponowne zakusy na cudze ziemie, a w szczególności na ziemie Polski,

3. Stwierdzamy, że tylko zdecydowana postawa narodów, miłujących pokój i pracujących nad odbudową gospodarczą i finansową świata, może przyczynić się do poszanowania przez wszystkich międzynarodowego prawa — traktatów, najistotniejszej gwarancji pokoju powszechnego,

4. Oświadczamy, że jakiekolwiek próby zamachu na całość granic Rzeczypospolitej spotkają się ze zdecydowanym oporem całego narodu polskiego.

Podatek majątkowy.

W myśl okólnika Ministerstwa skarbu zestawienia podstaw obliczenia nadzwyczajnej daniny majątkowej mogą się odbyć w sposób następujący:

Pierwsza grupa kontyngentowa obejmuje dwa rejestry t. j.:

a) wszystkich płatników państwowego podatku gruntowego w danym okręgu, opłacających ponad 25 zł. do 60 zł. włącznie państwowego podatku gruntowego.

b) wszystkich płatników, płacących ponad 60 zł. podatku gruntowego bez progresji i degresji. Do rejestru nie należy wciągać płatników, zwolnionych od płacenia nadzwyczajnej daniny, a zwłaszcza właścicieli gospodarstw rolnych do 7 ha. włącznie. Podstawą obliczenia nadzwyczajnej daniny majątkowej w pierwszej grupie jest państwowy podatek gruntowy na rok 1933.

Obliczenie ma być zakończone przed 15 lipca r. b.

Druga grupa kontyngentowa obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa handlowe oraz przemysłowe, tudzież zajęcia przemysłowe i samodzielne wolne zajęcia zawodowe o obrocie ponad 20 tysięcy złotych do 50 tysięcy złotych włącznie. Rejestr drugi obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe oraz samodzielne wolne zajęcia zawodowe o obrocie ponad 50 tysięcy złotych.

Do uiszczenia nadzwyczajnej daniny majątkowej tej grupy obowiązane są wszystkie przedsiębiorstwa i zajęcia, które opłacały państwowy podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w 1931 r.; wyjątek stanowią tu przedsiębiorstwa nie istniejące już w 1933 r. Przedsiębiorstwa nowopowstałe w ciągu 1932 roku i 1933 roku nie są obowiązane do uiszczenia daniny majątkowej w r. b.: to samo stosuje się względem zajęć przemysłowych i samodzielnych wolnych zajęć zawodowych.

Obliczenia te mają być zakończone również przed 15 lipca r. b.

Do trzeciej **grupy** kontyngentowej, wciągnięte są wszystkie **nieruchomości** miejskie oraz niektóre budynki w gminach wiejskich, których roczny przychód lub wartość czynszowa wynosi ponad tysiąc złotych do 2000 złotych włącznie, zaś do rejestru następnego wszystkie nieruchomości miejskie oraz niektóre budynki w gminach wiejskich, których roczny przychód wynosi ponad 2000 złotych.

Obliczenia tej grupy muszą być zakończone przed 15 sierpnia r. b.

Komunikaty.

Zarząd Centralnego Stow. Właśc. Nieruch., Piotrkowska 46, przypomina PP. Członkom, że we wszelkich sprawach winni się zwracać do stałych radców Stowarzyszenia

adw. Aleksandra Fajtłowicza

zam. przy ul. Sienkiewicza 4.

i adw. Tadeusza Lipińskiego

zam. przy ul. 11 Listopada 5.

Smoła. Smoła.

Podajemy do wiadomości, że członkowie naszego Stowarzyszenia mogą otrzymać w Gazowni Miejskiej

smołę po zniżonej cenie.

W związku z powyższem prosimy PP. Członków o zgłaszanie się do naszego biura, celem otrzymania kwitów do gazowni.

Niniejszem podajemy do wiadomości PP. Członków, że przy Stowarzyszeniu naszem uruchomiony został dział

pośrednictwa najmu,

mający na celu ułatwienie członkom Stowarzyszenia wynajmu próżnych lokali.

Wobec powyższego zwracamy się do PP. Członków o łaskawe podawanie nam wszelkich danych o wolnych mieszkaniach i lokalach handlowych w swych domach.

Centralne Stowarzyszenie
Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi
i Województwa Łódzkiego w Łodzi
Piotrkowska 46.

Głosy prasy.

W związku z pogłoskami o obniżce komornego prasa brukowa znów miała okazję do puszczenia w świat paru kaczek. Z wielkim hukiem, jakby chodziło o wydarzenie światowej wagi, przyniosły tutejsze pisma wiadomość o rzekomo zamierzonej obniżce komornego.

Charakterystycznym jest fakt, że specyficzna prasa przed początkiem każdego kwartału podnosi wielki alarm, wprowadzając ludność w stan niepewności. Nie ulega wątpliwości, że zdezorjentowani lokatorzy przedewszystkiem przestają płacić komorne, a kozłem ofiarnym są coprawda i właściciele nieruchomości, którzy ponoszą coraz większe straty, ale zarazem i sami naiwni lokatorzy, którym rośnie dług, ciążący im potem jak kamień u nogi. Zdaniem naszym władze powinny zwrócić uwagę na niepoważny sposób informowania publiczności przez prasę, gdyż rozsiewanie tego rodzaju kłamliwych wiadomości szkodzi również i skarbowi, właściciele domów bowiem nie mogą płacić punktualnie podatków, skoro nie otrzymują komornego.

Poważniejsze pisma stołeczne podały o tem tylko krótkie wzmianki, jedynie „Kurjer Warszawski" nie ograniczając się do informacji, poświęcił tej sprawie dłuższy artykuł. Autor, po rzeczowem oświetleniu całego zagadnienia, kończy swoje wywody następującemi słowami:

> „W imię sprawiedliwych zasad dla wszystkich niepodobna skazywać na pauperyzację właścicieli domów starych, którzy i teraz nie znajdują się bynajmniej w sytuacji uprzywilejowanej, a w razie zastosowania obniżki komornego mogliby popaść w stan wręcz opłakany".

* * *

W wychodzącym w Warszawie „Głosie Miast", organie Centrali Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości Miejskich w Polsce wprowadzona została rubryka „Wolna Trybuna", w której w sprawie ustawy o ochronie lokatorów zabierają głos czytelnicy czasopisma. W ostatnim numerze jeden z czytelników pisze m. in.

„Ażeby zażegnać, o ile można, moralne i ekonomiczne skutki wadliwej ustawy o ochronie lokatorów, trzeba

by zrozumiano powszechnie, że jest ono złem przejściowem i że w niedalekiej przyszłości zniesionem być musi. Licząc się z wymaganiami życia, zniesienie nie może nastąpić odrazu na całej linji, musi ono być urzeczywistnione częściowe, w miarę zmieniających się warunków ekonomicznych i należytego ustosunkowania się popytu do podaży.

W wielu miastach polskich istnieje dzisiaj już wydatny nadmiar mieszkań wszelkich typów (Wilno, Poznań i t. p.) szczególniej jednak odnosi się to do mieszkań dużych i znane są notoryczne wypadki, że nawet w Warszawie apartamenty 8-pokojowe i większe stoją pustkami od dłuższego czasu.

Ale co jest oczywistem we wszystkich miastach, nie wyłączając stolicy, to fakt, że istnieje już oddawna widoczny nadmiar sklepów. Spotyka się cały szereg pustych lub tylko zajętych prowizorycznie lokali sklepowych, nawet na ulicach pierwszorzędnych i najbardziej pod względem handlowym ożywionych, przy coraz wyraźniejszej tendencji do spadku ich wartości.

To też ochrona lokatorów odnośnie do sklepów okazuje się całkowicie zbędną w całym kraju i dla tego co rychlej w tym zakresie zniesioną być winna.

Ten uzasadniony całkowicie pierwszy wyłom w przejściowym prawie o ochronie lokatorów, będzie miał jako jedno z dodatnich następstw ożywienie ruchu budowlanego, tyle pożądanego wobec olbrzymiej rzeszy bezrobotnych.

Należy więc czynić wszelkie wysiłki, ażeby ten pierwszy dojrzały wyłom osiągnąć bez zwłoki."

* * *

W tej samej sprawie umieścił zwykle najlepiej poinformowany Krakowski Ilustr. Kur. Codz. sprostowanie następującej treści: Czynniki miarodajne stwierdzają w sposób najbardziej kategoryczny, że sprawa obniżenia komornego nie była dotychczas rozważana przez władze i nie należy przewidywać, ażeby sprawa ta mogła się stać aktualną w bliskim czasie.

Z orzecznictwa Sądu Najwyższego.

Ustawa o ochronie lokatorów nie wyłączyła możności zawierania umów między stronami, wobec tego zawarte przez strony umowy najmu lokali zachowują swą moc również przy działaniu ustawy o ochronie lokatorów, o ile nie są sprzeczne z przepisami tej ustawy. Przy rozpoznawaniu powództwa, opartego na zmianie przeznaczenia lokalu, Sąd nie może uchylić się od rozważenia warunków umowy i złożonych przez stronę powodową dowodów zmiany przeznaczenia lokalu.

Powódka, właścicielka nieruchomości, zawarła z pozwanymi w 1926 roku umowę najmu spornego lokalu, mocą której lokal został wynajęty wyłącznie na mieszkanie oraz bez prawa podnajmu. Pozwani w tem mieszkaniu urządzili obiady domowe, które były wydawane codziennie kilkunastu osobom, wobec czego powódka uważając to za zmianę przeznaczenia mieszkania i naruszenie zawartej umowy najmu wystąpiła do Sądu Grodzkiego z powództwem o eksmisję.

Sąd Grodzki, opierając się na zawartej umowie, powództwo uwzględnił, Sąd Okręgowy zaś eksmisję oddalił. Naskutek tego powódka odwołała się w drodze kasacji do Sądu Najwyższego który skargę kasacyjną uwzględnił, wyrok Sądu Okręgowego uchylił, przyczem w motywach oparł się przedewszystkiem na następujących zasadach.

I. Zawarte między stronami umowy najmu zachowują swoją moc również przy działaniu ustawy o ochronie lokatorów, o ile nie są sprzeczne z przepisami tej ustawy (podobne stanowisko zajął też Sąd Najw. już przedtem — patrz Zb. O. S. N. 1926 r. Nr. 126 i 1929 r. Nr. 71).

II. Pogląd Sądu Okręgowego, że wydawanie obiadów domowch w prywatnem mieszkaniu nie może być uważane za zmianę przeznaczenia mieszkania dlatego, iż nie jest równoznaczne z prowadzeniem restauracji, nie jest trafny i dostatecznie usprawiedliwiony, o ile chodzi o zmianę przeznaczenia lokalu i żądanie z tego powodu eksmisji lokatora; zależne jest to bowiem od stosunku, jaki zachodzi pomiędzy przedsiębiorcą domowych obiadów, a jego klientelą czy opłatę pobiera się miesięcznie, czy też za każdy obiad lub kolację, czy osoby stołowników są zgóry wiadome, czy też każdy może przyjść z ulicy i otrzymać posiłek za ustanowioną opłatą i innych okoliczności, których Sąd nie rozważył; **w pewnych warunkach,** które winien był Sąd ustalić i rozważyć, **wydawanie domowych obiadów może być równoznaczne z prowadzeniem garkuchni,** która, jako przedsiębiorstwo przemysłowo-handlowe, **niczem nie różni się od restauracji, o ile chodzi o warunki najmu** lokalu. ——

Powyższe zasady, wyłuszczone w motywach S. N., zasługują na specjalną uwagę, bowiem stępiają ostrze ustawy o ochronie lokatorów, będącej ustawą szczególną, ograniczającą możność swobodnego zawierania umów najmu lokali i ich wypowiedzenia (Orzecz. S. N. J. I. z 3 maja 1932 Nr. Jc. 2276/31 O. S. P. 1933 XII 4.)

Powództwo o zwrot czynszu za najem lokalu, jako stanowiącego wyzysk lichwiarski, nie jest dopuszczalne przed zapadnięciem wyroku sądu karnego, stwierdzającego pobranie czynszu nadmiernego.

Antoni T. zaskarżył Franciszka Sz. o 700 zł. tytułem zwrotu nadpłaconego komornego za pokój z kuchnią w domu pozwanego. Powództwo zostało oddalone przez 2 instancje, przyczem Sąd Okręgowy wychodził z założenia, że powód mógłby dochodzić zwrotu czynszu, stanowiącego wyzysk lichwiarski, jedynie po uprzedniem uzyskaniu wyroku karnego, skazującego właściciela nieruchomości za lichwę. Powód odwołał się do Sądu Najwyższego w drodze kasacji, w której powołał się na to, że w myśl przepisów o lichwie bezwzględnie nieważną jest umowa mająca za przedmiot pobieranie od lokatora czynszu nadmiernie wygórowanego.

Sąd Najwyższy skargę kasacyjną oddalił; przytem wyjaśnił, że zarzut ten nie jest słuszny, albowiem zgodnie z przepisami procedury cywilnej, powództwo, wypływające z czynu przestępnego, może być wytoczone dopiero po ukończeniu postępowania o to przestępstwo przed sądem karnym, a ponieważ na mocy art. 23 ustawy o zwalczaniu lichwy wojennej z dnia 2 lipca 1920 r. pobieranie nadmiernie wysokiego czynszu stanowi przestępstwo, przeto Sąd Okręgowy słusznie uznał, iż poszukiwanie przed sądem cywilnym części uiszczonego komornego nie jest dopuszczalne przed zapadnięciem wyroku karnego, stwierdzającego pobranie w odpowiednich okolicznościach zbyt wygórowanego czynszu.

Pozatem Sąd Najwyższy w motywach stwierdził, że oddalenie powództwa nie jest sprzeczne z ustawą o ochr. lokatorów, która nie zawiera specjalnego przepisu, uprawniającego lokatora do żądania zwrotu zapłaconego komornego. (Orzecz. J. I. S. N. z dnia 15 IX. 1932 Nr. J.c. 210/32 O. S. P. 1933 XII 4).

W razie śmierci lokatora wypowiedzenie najmu mieszkania musi być skierowane łącznie przeciwko wszystkim osobom, które z mocy art. 12 ust. 1 ustawy o ochronie lokatorów wstępują w miejsce lokatora w umowę najmu.

Sąd Najwyższy orzekł, że prawo najmu jest podzielne, jeknak wskutek umowy lub wyraźnego przepisu ustawy może nastąpić niepodzielność.

Według art. 12 u. 1 ust. o ochr. lok. w razie śmierci lokatora wstępują w umowę najmu jego wstępni, zstępni spółmałżonek i rodzeństwo, którzy w chwili jego śmierci z nim stale mieszkali, osoby te odpowiadają niepodzielnie za wynikające z tego wstąpienia zobowiązania.

W stosunku więc do właściciela, stali się lokatorami w omawianym wypadku pozwana jako pozostała wdowa i syn, i ci z mocy ustawy tworzą niepodzielną stronę. Wypowiedzenie więc skierowane tylko przeciw pozostałej wdowie z pominięciem syna jest niedopuszczalne i musiało ulec uchyleniu (Oz. Izby III. dn. 295/32.)

Opłaty wnosi się do Kasy Chorych bez deklaracji.

O ile pracodawca otrzymuje wezwanie płatnicze, t. j. gdy zarobek dozorcy przekracza 75 zł. miesięcznie, wówczas płatnik obowiązany jest złożyć Kasie Chorych deklarację, zawierającą szczegółowe obliczenie opłat, sporządzoną na przepisowym blankiecie z załączeniem szczegółowego imiennego wykazu wynagrodzeń z podaniem wynagrodzenia w gotówce i w naturze. Deklaracje winny być składane oddzielnie dla osób, pobierających wynagrodzenie miesięczne i oddzielnie dla osób, pobierających wynagrodzenie tygodniowe.

W ciągu miesiąca lipca płatne są opłaty, przypadające za miesiąc czerwiec.

Od komornego.

Opłaty na fundusz pracy od osiągniętego czynszu dzierżawnego obowiązują od 1 kwietnia rb. w wysokości 0,5 proc. wpływów, płatne są one w ciągu miesiąca sierpnia b. r.

Nowe Prezydjum Zarządu Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce.

Na posiedzeniu Zarządu Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce w dniu 27 czerwca b. r. zostały dokonane wybory Prezydjum Zarządu, które dały następujące wyniki: prezes: Dr. A. hr. **Potocki**, wiceprezesi: red. **K. Janikowski**, dyr. **M. Kossowski**, mag. **J. Małkiewicz**, poseł **J. Schimmel**, sekretarz radny L. Rząśnicki zastępca sekretarza adw. A. Maciejko, skarbnik D. Seidenbeutel, zastępca skarbnika adw. Zawadzki.

Podatek dochodowy małżonków.

Przy wymiarze podatku dochodowego kwestją sporną było jak wymierzać podatek małżonkom, gdy każdy z nich posiadał samodzielne źródło dochodowe zapisane na swoje imię. Urzędy Skarbowe z reguły łączyły wówczas dochody, osiągnięte przez poszczególnych małżonków, wymierzając podatek od łącznych dochodów.

Ostatnio Najwyższy Trybunał Administracyjny wyjaśnił, że w wypadku, gdy umowa przedślubna przewiduje rozdzielność majątków, podatek dochodowy winien być wymierzony każdemu z małżonków zasobna.

Spółdzielnia kanalizacyjna właścicieli nieruchomości w Łodzi.

Celem dostarczenia właścicielom nieruchomości środków pieniężnych na przyłączenie ich posesji do miejskiej sieci kanalizacyjnej, tworzy się w Łodzi spółdzielnia kanalizacyjna. Statut spółdzielni przedstawiony został odnośnym władzom do rejestracji. Założycielami spółdzielni są członkowie zarządów stow. właśc. nieruchomości z ul. Pomorskiej Nr. 18 i Centralnego Stow. Piotrkowska Nr. 46. Do sprawy tej powrócimy w następnym numerze naszego czasopisma.

Z Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi.

Od 1 lipca r. b. Towarzystwo Kredytowe m. Łodzi rozpoczęło wypłacanie kuponu lipcowego. W związku z tem w gmachu Towarzystwa panuje ożywiony ruch.

Dla wygody posiadaczy kuponów Towarzystwo Kredytowe nawiązało kontakt z Bankiem Spółek Zarobkowych w Warszawie, który również wypłaca kupon bez jakiejkolwiek dopłaty.

Oddzielne hipoteki w domach spółdzielczych.

Wobec tego, że szereg spółdzielni mieszkaniowych, przedewszystkiem urzędniczych, jest w ten sposób zorganizowany, że mieszkania po wpłaceniu określonej sumy stają się własnością poszczególnych lokatorów, spółdzielnie te podjęły inicjatywę w kierunku założenia odrębnych hypotek dla każdego mieszkania.

W związku z tem odbyła się w tych dniach w klubie urzędników państwowych w Warszawie konferencja przedstawicieli spółdzielni mieszkaniowych.

Wybrano komisję, która przedstawi postulaty spółdzielni minist. sprawiedliwości.

Pomyślne rozwiązanie tej sprawy posiada doniosłe znaczenie dla lokatorów wszystkich spółdzielni mieszkaniowych, którzy w ten sposób otrzymaliby możność dysponowania swemi mieszkaniami pod względem prawnym.

Zaznaczyć należy, że we Włoszech można zakładać oddzielne hipoteki dla poszczególnych pięter we wszystkich domach.

Ubezpieczenie pracowników umysłowych od bezrobocia.

Od czerwca b. r. obowiązuje podwyższona składka na ubezpieczenie pracowników umysłowych od braku pracy. Dotychczasowa składka podwyższoną została do 2,8 proc. płacy podstawowej dla wszystkich grup od A do N. włącznie przyczem:

1) gdy miesięczne wynagrodzenie wynosi 60—400 zł. pracodawca i pracownik płacą po 1,4 proc. płacy podstawowej odpowiedniej grupy,

2) przy wynagrodzeniu miesięcznem 400—800 zł. pracodawca płaci 1,2 proc. a pracownik 1,6 proc. płacy podstawowej,

3) przy wynagrodzeniu ponad 800 zł. pracodawca płaci 1 proc., zaś pracownik 1,8 proc. płacy podstawowej. Ponadto, gdy wynagrodzenie przewyższa 720 zł. miesięcznie, ubezpieczeni prócz 1,8 proc. od podstawowej płacy opłacają 1,68 proc. od całkowitego wynagrodzenia, pomniejszonego o 720 zł. (przykład 3.)

4) przy wynagrodzeniu niżej 60 zł. miesięcznie jakoteż za obowiązkowe ubezpieczenie nieotrzymujących żadnego wynagrodzenia pracodawca płaci 2,8 proc. płacy podstawowej grupy A.—

Przykłady.

1. Wynagrodzenie miesięczne wynosi 350 zł. (grupa H) cała składka = 2,8 proc. od podst. płacy 300 zł. = zł. 8,40 pracownik i pracodawca płacą po 1,4 proc. czyli po 4,20.

2)) Wynagrodzenie miesięczne wynosi 680 złotych; (grupa M) cała składka = 2,8 proc. od podst. płacy 640 czyli zł. 17,92 pracownik płaci 1,6 proc. = 10,24 a resztę 1,2 proc. pracodawca 7,68.

3) Uposażenie miesięczne wynosi 1000 zł. (grupa N) pracownik płaci: 1,8 proc. od 720 zł. = zł. 12,96, oraz 1,68 proc. od 280 zł. = zł. 4,70 razem zł. 17,66, pracodawca płaci 1 proc. od 720 = 7,20 razem 24,86 zł.

Podział i wysokość składki na ubezpieczenie emerytalne pozostały jak dotychczas (8 proc.)

W kraju i poza krajem.

Eksmisje w Warszawie.

Jak donosi „Kurj. Warsz." liczba eksmisji mieszkaniowych w Warszawie waha się od 5 do 9 dziennie.

Gdzież więc są te niezliczone rzesze bezdomnych, które właściciele nieruchomości, jak o tem codziennie trąbią w brukowej prasie warszawskiej, bezlitośnie wyrzucają na bruk?

Katastrofa bezdomności w Warszawie.

Sprawa bezdomności w Warszawie, pomimo projektów, wysuwanych przez magistrat, posiada wyjątkowo aktualne znaczenie. Chodzi bowiem o to, że liczba bezdomnych wzrasta z dnia na dzień. Ostatnio liczba pozbawionych własnego mieszkania wynosiła 3957. Z łatwością można obliczyć, że do jesieni liczba ta wzrośnie do 12 000.

Pogotowie mieszkaniowe dla bezdomnych w Warszawie.

Ponieważ w Warszawie zdarzają się wypadki urządzania koczowisk bezdomnych na ulicach miasta, Wydział Opieki Społecznej uznał za niezbędne, poza innemi środkami, urządzenie przy ul. Okopowej 59 specjalnego pogotowia mieszkaniowego. Funkcją zasadniczą pogotowia byłoby udzielanie czasowego pobytu bezdomnym oraz segregacja ich: 1) na kategorję, która nie posiada kwalifikacji do otrzymania pomieszczenia w schronisku dla bezdomnych; 2) na kategorję, która ze względu na całkowite ubóstwo kwalifikuje się, do czasu otrzymania pomieszczenia w schronisku, do umieszczenia w pogotowiu.

Wniosek ten musi uzyskać jeszcze aprobatę plenum magistratu.

Spółdzielcze budownictwo mieszkaniowe.

Ze sprawozdań, złożonych na odbytym ostatnio w Warszawie zjeździe delegatów Związku rewizyjnego spółdzielni mieszkaniowych i budowlano-mieszkaniowych w Polsce, wynika, że przez spółdzielnie wybudowanych zostało przeszło 50 000 izb. Kapitał własny spółdzielni, zaangażowany w budownictwie, wynosi zgórą 100 milj. zł.

Na zjeździe stwierdzono m. in., że budynki spółdzielcze niszczeją wobec braku kredytów, niezbędnych na ich wykończenie. Niszczeją również wskutek tego oszczędności ludzi pracy, ulokowane w tych budowlach.

W tym stanie rzeczy zjazd domaga się od rządu i gmin wysiłku, celem zapewnienia funduszów na wykończenie rozpoczętych budowli.

Lokatorskie komitety w Warszawie.

O tak zwanych „sowietach lokatorskich" wciąż jeszcze marzą pewne grupy lokatorskie i próby ku utworzeniu takowych nie ustają. Tak np. ostatnio w domu Nr. 31-a przy ul. Gęsiej utworzył się komitet lokatorski, który uchwalił nie płacić komornego. Ponieważ większość lokatorów nie przystąpiła do komitetu, 12-u zorganizowanych usiłowało zmusić ich terrorem do respektowania uchwał. Tarcia na tem tle kończyły się obijaniem gospodarza i lokatorów. Ostatecznie uprzykrzyły się wybryki „sowietu lokatorskiego" i zajęła się nim policja. Do odpowiedzialności pociągnięto 12 osób. Po 2-ch dniach wszystkich zwolniono z aresztu. Powrót swój komitet lokatorski zamanifestował w ten sposób, że wybił szyby w mieszkaniu właściciela domu.

Starostwo grodzkie ukarało lokatorów tego domu, a mianowicie: Arona Dawida Szczecipowicza i Rafała Sztainberga, każdego dwumiesięcznym bezwzględnym aresztem, Pesę i Motla Zajdenmoornów — jednomiesięcznym bezwzględnym aresztem każdego oraz Abrama Kona — 7-dniowym bezwzględnym aresztem i 50 zł. grzywną z zamianą na tydzień aresztu w razie niezamożności.

Międzynarodowy kongres własności nieruchomej miejskiej.

W ubiegłym miesiącu odbył się w Rzymie 8-my międzynarodowy Kongres własności nieruchomej miejskiej. Obrady Kongresu poprzedziło posiedzenie Komitetu wykonawczego Międzynarodowego Związku Własności Nieruchomej Miejskiej.

Program prac Kongresu obejmował m. in. następujące zagadnienia: 1) stosunek własności miejskich do lokatorów, zajmujących lokale handlowe i przemysłowe; 2) ustawodawstwo mieszkaniowe w poszczególnych państwach; 3) interwencja administracji publicznej w dziedzinie własności nieruchomej miejskiej; 4) organizacja kredytu dla własności nieruchomej miejskiej; 5) własność miejska a kryzys; 6) organizacja własności miejskiej w poszczególnych państwach.

Z ramienia Związku zrzeszeń własności nieruchomej miejskiej w Polsce wzięła udział w Kongresie posłanka E. Peplowska.

Zgierz miastem wydzielonym.

Ukazało się obwieszczenie p. Ministra Spraw Wewnętrznych o wydzieleniu m. Zgierza z łódzkiego powiatowego związku samorządowego.

Nieruchomości i podatki od nich w Tomaszowie.

Magistrat miasta Tomaszowa sporządził ostatnio statystykę nieruchomości i podatków od budowli znajdujących się na terenie miasta.

Z zestawienia tego widać, że Tomaszów posiada 2004 nieruchomości, w tem 562 nowowybudowanych po roku 1922. Opodatkowanych nieruchomości jest ogółem 1387.

Wartość czynszowa opodatkowanych budowli wynosi w ciągu ostatniego roku zł. 2 560461. Państwowego podatku od nieruchomości wymierzono zł. 179 232,28, kryzysowego zł. 67 123,53.

We wszystkich 2004 nieruchomościach znajdowało się 9661 lokali, w tem na nowe budowle przypada 1123.

Opodatkowanych lokali było 7873, w tem lokali cztero i więcej izbowych 679. Zainkasowano podatków od lokali za pomieszczenia 1—3-izbowe zł. 97 003,77, zaś cztero- i więcej izbowe zł. 75 626,18.

Budowa tanich domków we Lwowie.

Magistrat m. Lwowa zainicjował budowę tanich domów jedno i dwu-rodzinnych na peryferjach miasta; budowę rozpoczęto w m. maju r. b. Wśród reflektantów na domki przeważają urzędnicy i wolne zawody. Przy budowie znajdzie zatrudnienie około 2000 ludzi.

Z Towarzystwa Kredytowego w Lublinie.

Bilans Towarzystwa został zamknięty cyfrą zł. 11 942 844,12.

Z ważniejszych pozycyj wymienić należy:

W aktywach: Kasa i fundusze w instytucjach finansowych — zł. 78 021,81, papiery procentowe funduszów ruchomych — zł. 223 227,71, pożyczki, udzielone na nieruchomości zł. 10 073 135,20, zaległe raty: a) od pożyczek 5 proc. zł. 94 575,10, b) od 8proc. pożyczek — zł. 343 269,53, c) od pożyczek 10proc. zł. 639 757,03 oraz od 10 proc. pożyczek (z przysądz. Tow. nieruch.) zł. 59 770, majątek Towarzystwa nieruchomy i ruchomy — zł. 270 362,56.

W pasywach: Kapitał zapasowy — zł. 602 717,49, kapitał rezerwowy — zł. 145 110,70, kapitał na amortyzację nieruchomości Towarzystwa — zł. 41 352,55, listy zastawne w obiegu, 5proc. — zł. 1 637 120, 8proc. — zł. 3 506 500. 10proc. — zł. 5 004 700, fundusz umorzenia: terminowego, przypadającego z rat zł. 74 074,12, przedterminowego, uskutecznionego gotowizną zł. 1 599,82.

Z podanego rachunku dochodów i wydatków za 1932 r. wynika, iż przewyżka dochodów nad wydatkami wynosi zł. 10 527,21.

Wielki Kalisz.

Magistrat m. Kalisza zajął się szczegółowem opracowaniem materjału w sprawie włączenia w granice miasta gmin podmiejskich, jak Ogrodów, Starego Miasta i Rypinka. Do prędkiego urzeczywistnienia tego projektu stoi chwilowo na przeszkodzie brak funduszów na urządzenie w tych dzielnicach bruków, oświetlenia i innych inwestycyj, jednak sprawa ta uważana jest za naglącą.

Długi gmin czechosłowackich.

Zadłużenie gmin czechosłowackich wynosi obecnie około 10 miljardów koron czeskich (około 2,5 miljarda złotych). Według obliczeń długi gmin miejskich i wiejskich wynoszą około 5 miljardów k. c., powiatów — 2 miljardy k. c., długi gmin śląsko-morawskich — 2 miljardy k. c., gmin słowackich — 500 miljonów k. c., gmin na Rusi Przykarpackiej — 500 miljonów k. c. Ogółem długi gmin w Czechach stanowią około 60 procent majątku gminnego.

Dalsze złagodzenie ochrony lokatorów w Prusach.

Od 1 czerwca r. b., na mocy rozporządzenia rządu pruskiego wyjęto w Prusach z pod ustawy o ochronie lokatorów znowu cały szereg lokali. M. in. w Berlinie wszystkie lokale, za które komorne przewyższa 1200 mk. rocznie, nie podlegają już odtąd ochronie lokatorów. W innych miastach pruskich minimum komornego, powyżej którego nie przysługuje ustawa o ochronie lokatorów, jest odpowiednio niższe zależnie do klasyfikacji miejscowości.

Warto zaznaczyć, że wymienione rozporządzenie jest już dziesiątem zrzędu w tej sprawie od chwili wprowadzenia w Niemczech ochrony lokatorów.

Zadłużenie pruskich powiatów.

Statystyka finansowa Rzeszy podaje zadłużenie pruskich powiatów według stanu na 31 marca 1932 r. Na obszarze Prus znajduje się 407 powiatów zamieszkałych przez 21 456 702 osób. Ogólne zadłużenie pruskich powiatów wynosiło na dzień 31 marca 1932 roku około 660 miljonów marek. Ogólne zadłużenie wszystkich pruskich związków samorządowych szacuje się na około 7,5 miljarda marek, na powiaty zatem przypada zaledwie 9 proc. ogólnego zadłużenia komun. Na głowę mieszkańca powiatu przypada 31 marek, na miasta 281 marek.

Zadłużenie powiatów w porównaniu z 1929 rokiem wzrosło o 28,6 procent (miast o 31,2 proc.) t. j. o 146,6 miljonów marek.

Z zaciągniętych pożyczek powiaty przeznaczyły przeszło 35 proc. na komunikację, 20 proc. na budownictwo mieszkaniowe, 10 proc. na zakłady zdrowia publicznego i opieki społecznej, około 6,5 proc. na elektrownie i t. d., podczas gdy miasta najwięcej wydały na budownictwo mieszkaniowe.

Nadesłane wydawnictwa.

W obronie upadłej kobiety.

Pod powyższym tytułem wyszła niedawno nakładem Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego książka wice-prezydenta m. Łodzi p. S. Rapalskiego. Na treść książki składa się rozprawa sądowa, wytoczona przed ośmiu jeszcze laty autorowi i redaktorowi „Łodzianina" za zamieszczenie w tem piśmie artykułów pod tymże nagłówkiem „W obronie upadłej kobiety", w których Dr. W. S., ówczesny inspektor Urzędu Sanitarno-Obyczajowego (U.S.O) dopatrzył się zniesławienia. Sprawa istotnie była b. ciekawa ze względu na ujawnione na przewodzie sądowym praktyki, stosowane przez funkcjonarjuszy U. S. O. względem upadłych kobiet. Rozprawa odsłoniła mnóstwo nieznanych szerszemu ogółowi ‚prawd życiowych", mnóstwo szczegółów z życia samotnej kobiety, która, rzucona w wir wielkiego miasta w poszukiwaniu pracy, wpada w sieci handlarzy żywym towarem. Te zjawiska widzimy nietylko u nas, ale wszędzie, gdzie istnieje reglamentacja prostytucji. I w Paryżu był czas, kiedy „łapano" na ulicy kobiety z najlepszych rodzin, które wydawały się podejrzane agentom obyczajówki. Autor książki, jako syn ludu, nie mógł znieść krzywdy, wyrządzonej „tym kobietom", rekrutującym się przeważnie z klasy proletarjackiej, gnanym na ulicę przez biedę, nędzę i los fatalny. Przyjrzawszy się bliżej na miejscu, jak utrudniano upadłym powrót do normalnego życia, jak zmuszano dziewczyny, które przestały trudnić się nierządem, a uczciwą pracą zarabiały na chleb, do zgłaszania się 2 razy tygodniowo „na kontrolę", i gdy, wreszcie, ujawnienie przez otoczenie jej przeszłości pociągało za sobą wymówienie pracy i powrót na drogę hańby, — autor książki poruszył tę sprawę społeczną bez rękawiczek, gdyż chciał tem powiedzieć „patrzcie, co się dzieje u nas w Łodzi". Rzeczowe, oparte na faktach przemówienie p. Rapalskiego całkiem przypomina nam smutne dzieje „Uwiedzionej" Victora Margueritte („Ton corps est a toi"), Bezsprzecznie, książka ma znaczenie wychowawcze i winien ją przeczytać inteligent, społecznik, a przedewszystkiem gospodarze miasta, celem bliższego zaznajomienia się i przyjścia z pomocą tym, które przez nieszczęśliwy zbieg okoliczności potknęły się na drodze żywota. Za poruszenie sprawy, o której kiedyś wstydzono się mówić w „towarzystwie", należą się autorowi wyrazy uznania i podziękowania.

Inż. L. Lubotynowicz.

Odpowiedzi redakcji.

S-wski. Wszelka skarga na wadliwość obwieszczeń przy licytacji nieruchomości musi być wniesiona najpóźniej na dwa tygodnie przed terminem licytacji. Skarga, wniesiona po tym terminie, jest spóźniona (O. S. N. I. C. 2561/31).

K. P-ski. W tych przypadkach, kiedy przedmiotem podatku od placów niezabudowanych jest plac niedostatecznie zabudowany (§ 1 p. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z 25 maja 1925 r., poz. 407 Dz. Ust.) władza wymiarowa jest obowiązana ustalić, czy i jakie budynki znajdują się na placu, na co są one przeznaczone i t. p., a w rezultacie dlaczego uważa plac za niedostatecznie zabudowany. (Wyrok z dnia 6 12 1929 r. L. rej. 3451/27).

Z żałobnej karty.

W dniu 13 czerwca r. b. zmarł w wieku lat 76 wieloletni członek Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości

p. Hugo Förster

Zmarły przybył do Łodzi przed 50-cioma laty i od tego czasu prowadził przedsiębiorstwo budowlane.— P. Förster cieszył się w szerokich kołach obywateli łódzkich powszechnem zaufaniem i znany był jako solidny kupiec.

Dnia 3 lipca r. b. zmarł w sędziwym wieku jeden z najstarszych i poważniejszych obywateli naszego miasta

b. p. S. Eisner

Zmarły od założenia Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości był jego członkiem i okazywał Stowarzyszeniu zawsze czynne poparcie.

Niech Mu ziemią lekką będzie!

Taryfa pocztowa.

Listy krajowe:

zwykłe do 20 g.	mi-jscowe	15 gr.	zamiejscowe	30 gr.
ponad 20—100 g.	„	20 „	„	45 „
„ 100—250 g.	„	30 „	„	60 „
polecone do 20 g.	„	65 „	„	80 „
exprès zwykły				110 „
exprès polecony				160 „

Listy zagraniczne:

zwykłe	do 20 g.	60 gr.	polecone	120 „
za każde dalsze	20 g.	30 „		
Do Austrji, Czechosłowacji, Rumunji i Węgier	do 20 g.	50 „	„	110 „
za każde dalsze	20 g.	30 „		
exprés				220 „

Karty pocztowe:

miejscowe	10 gr.
zamiejscowe	20 „
zagraniczne	35 „
do Austrji, Czechosłowacji, Rumunji i Węgier . . .	30 „

Druki:

w kraju do 25 g. . . .	5 „
„ „ „ 50 g. . . .	10 „
„ „ „ 100 g. . . .	15 „
„ „ „ 250 g. . . .	25 „
„ „ „ 500 g. . . .	50 „

druki nadawane jednorazowo w ilości
ponad 100— 500 sztuk 60% opłaty pocztowej
„ 500—1000 „ 50% „ „
„ 1000 „ 40% „ „
druki bezadresowe za każde 500 sztuk 3 zł.
„ „ 1000 „ 5 „

w obrocie zagranicznym

za każde . . . . 50 g. 10 gr.

Papiery handlowe:

w kraju do . . .	100 g.	15 „
„ „ „ . . .	250 g.	25 „
„ „ „ . . .	500 g.	50 „
„ „ „ . . .	1 kg.	100 „
w obrocie zagranicznym na każde	50 g.	10 gr.
najmniej		60 „

Telegramy:

miejscowe	zwykłe	5 gr. od wyrazu nadto opl. zasadn.	25 gr.
„	pilne	10 „ „ „ „ „ „	25 „
zamiejscowe	zwykłe	15 „ „ „ „ „ „	50 „
„	pilne	30 „ „ „ „ „ „	50 „

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

podaje do powszechnej wiadomości, że niżej wyszczególnione nieruchomości w Łodzi położone, obciążone pożyczkami Towarzystwa, za niezapłacone raty wraz z zaległościami, wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające o godz. 11-ej z rana przed niżej wymienionymi Notarjuszami, przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Łodzi. — Zbiór wyjaśnień i warunki licytacyjne znajdują się w księgach hipotecznych odpowiednich nieruchomości oraz w biurze Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi i tamże przeglądane być mogą. — W razie gdyby dzień wyznaczony dla sprzedaży był świątecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

№№ hipoteczny nieruchom.	przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	przed notarjuszem	Dnia
1088 (ros c.)	Kilińskiego	25 000	187 500	A. Pinakiewiczem	21 9 33 r.
272 o	Śródmiejska	50 000	375 000	A. Rżewskim	16. 10. 33 r.
35/36 37	Pabjanickiej	79 000	592 500	S. Baranowskim	23 10. 33 r.
47	Aleksandryjskiej	10 000	75 000	J. Moldenhawerem	„
62	„	15 000	119 850	Z. Neumannem	„
78	Franciszkańskiej	4 000	30 000	A. Pinakiewiczem	„
288-a d	Mielczarskiego	18 700	140 250	A Rżewskim	„
295	Ogrodowej	38 000	285 900	S. Tułeckim	„
489	Południowej	23 000	172 500	J Moldenhawerem	24 10. 23 r.
509	Piotrkowskiej	3 580	26 850	Z. Neumannem	„
545-a	Sienkiewicza	26 560	199 200	A. Rżewskim	„
546	Piotrkowskiej	30 100	225 750	S. Tułeckim	„
712-c	Karola	5 060	37 950	S. Baranowskim	25. 10. 33 r.
721	Piotrkowskiej	28 000	210 100	H. Klesem	„
733	„	48 000	360 000	J. Moldenhawerem	„
753	„	105 900	794 250	Z. Neumannem	„
780-A	Al. Kościuszki	25 000	187 500	A. Pinakiewiczem	„
780 b	„	60 000	450 000	A. Rzewskim	„
786	Piotrkowskiej	40 260	301 950	S Tułeckim	„
787 o	Zielonej i Lipowej	420	3 150	S. Baranowskim	26. 10. 33 r.
793-l	Zakątnej	2 340	17 550	H. Klesem	„
795-x	„	12 000	90 000	J. Moldenhawerem	„
803-c	Żeromskiego	41 660	312 450	Z. Neumannem	„
804-i-i	„	20 000	150 000	A. Pinakiewiczem	„
805-o	Zakątnej	2 440	18 300	A. Rzewskim	„
811	Andrzeja	14 500	108 750	S. Tułeckim	„
902-n	Grabowej	18 920	141 900	S. Baranowskim	27. 10. 33 r.
975	Przędzalnianej	8 000	60 000	H. Klesem	„
1044 ros b.	Kaliskiej	520	3 900	J. Moldenhawerem	„
1175-a	Głównej	840	6 300	S. Tułeckim	„
926-a/927-a	Nowo Se. atorskiej	74 400	558 000	Z. Neumannem	30. 10. 33 r.
1272-c	Suchej	1 020	7 650	A. Rżewskim	„
1284 a	Rokicińskiej	3 600	27 000	S. Baranowskim	„
1296	Sieńkiewicza	41 520	311 400	H. Klesem	„
1714	Śródmiejskiej	8 000	60 000	J. Moldenhawerem	„
2673	Piotrkowskiej	29 400	220 500	A. Pinakiewiczem	„
4595	Mazurskiej	3 620	27 150	S. Tułeckim	„
4685	Kaplicznej	4 000	30 000	J. Moldenhawerem	31. 10. 33 r.
744-B	Al. Kościuszki	7 040	52 800	S Tułeckim	„
271-k-a	Gdańskiej	50 000	375 000	S. Baranowskim	15. 11. 33 r.
555	Sienkiewicza	36 000	270 000	Z. Neumannem	„
714	Piotrkowskiej	20 800	156 000	H. Klesem	„
811-g	Andrzeja	25 600	192 000	H. Klesem	„
2548	Łąkowej	140 000	1 050 000	J. Moldenhawerem	„
490A, 793b, 793c	6-go Sierpnia	56 000	424 500	S. Tułeckim	„
171-e	Brzezińskiej	8 000	60 000	S. Baranowskim	18 12. 33 r
811-l	Podleśnej	11 040	82 800	S. Tułeckim	„

Łódź, dnia 5 lipca 1933 roku.

ŁÓDZKI KANTOR ASENIZACYJNY SAMOCHODOWY

ul. Brzezińska 13, tel. 111-90 **M. RUSZECKI, ŁÓDŹ** ul. Brzezińska 13, tel. 111-90

przyjmuje zamówienia na oczyszczanie dołów biologicznych, filtrów i ustępowych, wymycie szlaki, a także zwózkę śmieci, gruzu; **za pomocą najnowszych cystern samochodowych.** Opłata od pojedyńczej cysterny, oraz zamówienia miesięczne podług umowy.

Ceny przystępne. — — Ceny przystępne.

AUTO=ASENIZACJA „HYGIENA“

Łódź, Skwerowa 3, telefon **247-29** — **Garaże** ul. Wierzbowa 6, telefon **101-24.**

Oczyszcza doły biologiczne i kloaczne. — Czyszczenie filtrów i przemycie szlaką, wykonują pierwszorzędni fachowcy. — Ceny przystępne.

Tartak parowy

Helmut Schwartz

w Łodzi

ul. Henryka 10 (przy ul. Rzgowskiej 107)
telefon 149-33

poleca drzewo wszelkich wymiarów

i sortymentów do celów budowlanych i stolarskich po cenach przystępnych, również

ze składu nowo otworzonej filji

przy ulicy Przejazd Nr. 88,
telefon 149 44.

Na bieżący sezon budowlany:

CEMENT wszelkich marek
WAPNO z różnych wapienników,
ŻELAZO konstrukcyjne i handlowe
BLACHY żelazne dachowe i inne,
BLACHY ocynkowane i cynkowe,
BELKI żelazne (tregry),
KORYTKA żelazne,
GWOŹDZIE budowlane i handlowe
TEKTURĘ smołowcową,
SMOŁĘ do smarowania dachów

WĘGIEL i KOKS

oraz wszelkie artykuły budowlane **poleca** ze składu i wagonowo

„ELIBOR“ SPÓŁKA AKCYJNA HANDL.-PRZEMYSŁ.
Ł. J. BORKOWSKI,
Oddział w Łodzi, Kilińskiego 70, Tel. 204-94, 101-73.

Przyłączenia do sieci kanalizacyjnej,
Instalacje sanitarno-wodociągowe
Centralne ogrzewanie

INŻ. M. NISENHAUS

ŁÓDŹ, OGRODOWA 1, TEL. 238-95.

INSTALACJE, PLANY, KOSZTORYSY
ORAZ TECHNICZNE PORADY.

Zakłady Przemysłowe

Bronisław Grabski

Łódź, Zakątna 59/61,
telefon 138-53,

Piecyki kuchenne, rury i kolana karbowane, szufelki domowe, narożniki, okucia budowlane i wszelkie roboty ślusarskie i blacharskie.

XXV — **1908-1933** — XXV

Łódzka Odlewnia Żelaza

„FERRUM”

Właśc.: E. Bauer i A. Weidmann

Łódź, Kilińskiego Nr. 121, telefon 218-20.

WYKONYWA SZYBKO, DOKŁADNIE i PO CENACH ZNACZNIE OBNIŻONYCH

wszelkie odlewy z szarego żelaza podług własnych lub nadesłanych modeli i rysunków, oraz wszelką mechaniczną obróbkę metali.

Biuro techniczne

Czechowski i Kenigsberg

inżynierowie

Łódź, Zielona 5, telefon 139-80.

Najtańsze źródło zakupu:

Pasów

z sierści wielbłąda, Balata i skórzanych,

Węży

gumowych do polewania ulic.

Redaktor: Oskar Friese, b. poseł. Wydawca: Centralne Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi i Województwa Łódzkiego, Łódź, Piotrkowska 46. Odbito w drukarni „Neue Lodzer Zeitung", ulica Piotrkowska Nr. 15.